

Ҳақ йўлинда ким санга
бир ҳарф ўқутмиш ранж ила,
Айламак бўлмас адо
онинг ҳақин юз ганж ила.

Алишер Навоий

“ILM-FAN VA TA’LIMDA
INNOVATSION YONDASHUVLAR,
MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”

KO’P TARMOQLI 27-SONLI RESPUBLIKA
ILMIY-ONLAYN

KONFERENSIYASI

01 ANIQ VA TABIIY FANLAR

PEDAGOGIKA FANLARI 02

03 IJTIMOIY-GUMANITAR FANLAR

FILOLOGIYA FANLARI 04

OPEN ACCESS

FARG’ONA VILOYATI, FARG’ONA SHAHRI
ISTE'DOD KO'CHASI 1-UY, 1-XONADON

+99891-152-93-14

Crossref

WWW.ACADEMIASCIENCE.OR

“ACADEMIA SCIENCE”

ISSN (E) – 2181 – 1334

“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION
YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA
YECHIMLAR” MAVZUSIDAGI 27-SONLI RESPUBLIKA
ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI

MATERIALLARI TO‘PLAMI

30-SENTABR, 2022-YIL

1-QISM

Google Scholar

WORLD of
JOURNALS

www.academiascience.uz

TAHRIRIYAT

Editor in chief

Eshmatov Gayratjon Marupovich

Executive Secretary

Abdullahayev Ravshanjon Inomjon ugli
*He is a history teacher at Baghdad District
8 Secondary School*

Preparing for publishing

Khalikov Mukhriddin Tavakkaljon ugli
Fergana State University

Bosh muharrir

Eshmatov G'ayratjon Ma'rupovich

Mas'ul kotib

Abdullahayev Ravshanjon Inomjon o'g'li
*Bag'dod tumani 8-umumiy o'rta ta'lim
maktabi tarix fani o'qituvchisi*

Nashrga tayyorlovchi

Holiqov Muhriddin Tavakkaljon o'g'li
Farg'ona davlat universiteti

Tahrir kengashi a'zolari**Sultonali Mannopov**

O'zbekiston xalq artisti, professor

Eshmetov Izzat Do'simbatovich

O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi,
texnika fanlari doktori, professor

Matibaev Taspolat Baltabaevich

Sotsiologiya fanlari doktori (DSc), Professor, Turon FA Akademik

Abdullahayev Muzrobojan Gulamovich

Andijon davlat universiteti, professor

Akramova Shahnoza Abrorovna

Milliy gvardiya Xarbiy-texnika instituti Psixologiya va pedagogika kafedrasi
mudiri, Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Arslanov Sharafutdin Sultanovich

kimyo fanlari doktori, professor

Tuychiyeva Inoyat Ibragimovna

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori

Oripov O'rolboy Ahmedovich

Navoiy davlat pedagogika instituti, PhD

Fazliyeva Zebo Kamarbekovna

O'zbekiston davlat Xoreografiya Akademiyasi, dotsent

Azimov Baxtiyor Ganievich

O'zbekiston davlat konservatoriysi, Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Xusanova Xayriniso Tayirovna

O'zMU, sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent

Nishonov Mirkozimjon

Farg'ona davlat universiteti professori

Siddiqov Ilhomjon Meliqo'ziyevich

Qo'qon davlat pedagogika instituti, texnika fanlari nomzodi

Popov Dmitriy Vladimirovich

Andijon mashinasozlik instituti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori

Payg`amov Raximjon Abdukayumovich

kimyo fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Atadjanova Ma'rifikatxon Qurbonaliyevna

Furqat tumani XTB boshlang'ich ta'lim metodisti

Rahimova Maftuna Odilovna

Qo'qon davlat pedagogika instituti, PhD

Isakov Zakirjon Soliyevich

filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Сайдова Мохира Расуловна

Бухоро давлат университети филология факультети ўқитувчisi, филология

фанлари номзоди, доцент

Аvezova Dilovar Salimovna

Бухоро давлат университети филология факультети ўқитувчisi

Аннотация: Биз талаба, ёшларни шундай тарбиялашимиз керакки, миллий кадриятларимизни ўзида сингдириб олган гўзал ахлоклари билан жамоа хамда атрофдагиларнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлсинлар. Ахлоқди одамда акл-идрок, ҳурмат, эътиқод, садокат, ҳиммат каби фазилатлар мужассам бўлади.

Талабаларга таълим-тарбия берар эканмиз, доимо уларга яхши фазилат сохиби бўлишини уқтирамиз. Яхши фазилат эгаси бўлган инсон тўғри йўлдан юради. Тўғри йўлдан юрган одамнинг дили пок бўлади.

Abstract: We should educate students and young people in such a way that they will be respected by the community and the people around them with the beautiful morals that our national cadres have imbibed. A moral person has qualities such as intelligence, respect, faith, loyalty, and diligence.

While educating students, we always encourage them to have good character. A person of good character follows the right path. A righteous person's tongue is pure.

Калит сўзлар: Маънавият, акл-идрок, ҳурмат, аждодларимиз мероси, маънавий эҳтиёж, баркамоллик.

Ключевые слова: Духовность, интеллект, уважение, наследие наших предков, духовное стремление, совершенство.

Keywords: Spirituality, intelligence, respect, the heritage of our ancestors, spiritual desire, perfection.

Инсон умри мобайнида ўзида моддий эҳтиёж билан бирга, маънавий эҳтиёж хам сезади, келгуси авлодларнинг ҳар томонлама баркамол бўлиб

**"ILM-FAN VA TA'LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR"
MAVZUSIDAGI 27-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

етишишини орзу килади. Биз жамият ҳаётининг бирор соҳасини юксак маънавий эхтиёжларсиз тасаввур эта олмас эканмиз, жамиятнинг маънавий киёфаси шаклланишида жамиятимиз ҳар бир аъзосининг ўзига хос ўрни борлигини биламиз. Инсоннинг камолотини намойиш этадиган шартлардан бири унинг маънавий баркамоллигидир.

Ахли башар маънавиятсиз бўлмайди, чунки аслида инсон моҳияти моддият ва маънавиятнинг туташувидадир. Ҳар бир шахс, ҳар бир ижтимоий груп ёки тоифа, ҳар бир элат, миллат ва минтақаҳалқарининг ўзига хос маънавий олами мавжуд.

Бизнинг қадимий ва гўзал диёrimиз нафақат Шарқ, балки жаҳон цивилизацияси бешикларидан бири бўлганини халқаро жамоатчилик тан олмоқда ва эътироф этмоқда. Бутабаррук заминдан не-не буюк зотлар, олиму уламолар, сиёsatчи ва саркардалар этишиб чиққани, умумбашарий цивилизация ва маданиятнингузвий қисмига айланиб кетган дунёвий ва диний илмларнинг, айниқса, ислом дини билан боғлиқ билимларнинг тарихан энг юқори босқичга кўтарилишида она юртимизда туғилиб камолга етган улуг алломаларнинг хизматлари бекиёс экани бизга улкан ғуур ва ифтихор бағишлийди.

Халқимизнинг ўтмишда ислом илмлари ривожига қўшган улкан ҳиссаларини жаҳон тан олган улуг алломалари **Имом Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий, Бурхониддин Маргиноний**, буюк тасаввуф пирлари **Абдухолик Ғиждувоний** ва **Баҳоуддин Нақшбанд** каби табаррук сиймоларнинг миллатимиз маънавий такомилига қўшган хизматлари билан бир қаторда, математика ва астрономия сингари аниқ фанлар; медицина, фармакогнозия, минералогия каби табиий фанлар; логика, филология ва жамиятшунослик фанлари соҳаларида жаҳон илми ривожига баракали таъсир кўрсатган қомусий алломалар **Муҳаммад ибн Мусо Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино, Махмуд Замаҳшарий, Мирзо Улугбек** каби мўътабар зотларнинг ҳар бири хусусида алоҳида тўхталиб, уларнинг нафақат миллий маънавиятимиз, балки башарият маънавий

**"ILM-FAN VA TA'LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR"
MAVZUSIDAGI 27-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

такомилига кўрсатган таъсирларини бирма-бир қайд этиб ўтилиши бу соҳа олимлари учун муҳим назарий-методологик намуна сифатида қабул қилишга арзийди. Ўзбек халқи маънавий дунёсининг шаклланишига ғоят кучли ва самарали таъсир кўрсатган улуғ зотлардан яна бири – бу Алишер Навоий бобомиздир... **Алишер Навоий халқимизнинг онги ва тафаккури, бадиий маданияти тарихида бутун бир даврни ташкил этадиган буюк шахс,** миллий адабиётимизнинг тенгсиз намояндаси, миллатимизнинг ғурури, шаъну шарафини дунёга тараннум қилган ўлмас сўз санъаткоридир...

Маънавият оиласдан бошланади, аммо олий таълим масканлари ёшларимизнинг тафаккурини бойитишда асосий омил ҳисобланади. Маънавий дунёси бой инсон хаётининг турли синовларидан бемалол ўтади. Биз талаба, ёшларни шундай тарбиялашимиз керакки, миллий кадриятларимизни ўзида сингдириб олган гўзал ахлоклари билан жамоа хамда атрофдагиларнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлсинлар. Ахлоқди одамда акл-идрок, ҳурмат, эътиқод, садокат, ҳиммат каби фазилатлар мужассам бўлади.

Талабаларга таълим-тарбия берар эканмиз, доимо уларга яхши фазилат сохиби бўлишини уқтирамиз. Яхши фазилат эгаси бўлган инсон тўғри йулдан юради. Тўғри йулдан юрган одамнинг дили пок бўлади.

Маънавият соатларида “ Маънавият — қалбим қуёши “ мавзусини хамда ўтмиш аждодларимиз меросини, уларнинг ўгитлари, насиҳатлари, ибратли хаётларини ўрганиш зарур шартлардан ҳисобланади. XVII-XIX асрлардаги халқимиз хаётига назар ташласак, аёлларнинг илм, санъат ва адабиёт соҳасида фаол бўлганликлари кўзга ташланади. Масалан, мазкур даврда яратилган шоира Нодиранинг “Ҳафт гулшан” /”Етти гулшан”/ асарида Қўкон маликаси, шоира Моҳларойим /Нодира/ атрофида саройда тўпланган аёлларнинг одила ва окила, билимдонлиги билиниб туради. Бу Дишод отин, Жаҳон отин, Анбар отинлар қизларни меҳр – оқибатли, ор –номусли, шижоатли, диёнатли, гўзалликни севишга даъват этувчи қилиб тарбиялаб , таълим берганлар. шундай машаққатли давр бўлишига қарамай ,ўзбек қизларига савод ўргатиб ,уларнинг қалбларига маънавият уруғларини сочишга шижоат кўрсатганлар. Уларнинг

**“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 27-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

маънавият ва маърифат борасидаги қилган ишлари таҳсинга сазовор. Олий таълимда маънавият соатлари ва маънавий -маърифий тадбирлар муҳим аҳамият касб этади. Айниқса талаба қизларга маърифат шоираларининг ибратли ҳаётлари ва ижодларини намон қилиш яхши самара беради. Бу масалада оила, таълим ташкилотлари ва махаллаларда маънавий тарбиянинг узвийлигини таъминлаш зарур ҳисобланади.

Адабиётлар:

- 1. ПҚ 5040-сон 26.03.2021. Маънавий -маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора –тадбирлари тўғрисида
- 2.. Комил маънавият - мустақиллик таянчи. Т., 1997
- 3...Имомназаров М.С. Миллий маънавиятимизнинг такомил босқичлари. Т., 1996
- 4.«Миллий мафкура: дастлабки сабоқлар.» (ж. «Мулоқот» №12, 1991.)
- 5. Зиёмуҳаммадов Б. Маърифат асослари. Т., 1998
- 6. <https://ziyouz.uz/ozbek-ziyolilari/anbar-otin-1870-1906/>

**"ILM-FAN VA TA'LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR"
MAVZUSIDAGI 27-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

34.	STRATEGIES TO INVOLVE STUDENTS WITH DISABILITIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS Azizova Khalida, Gazieva Hilola Tursunova Mohigul	142
35.	YOSH AVLODNI KAMOL TOPTIRISHDA PEDAGOGIK MAHORATNI O'RNI Hamidova Gulmira, Xoliqova Zulfiya Saydullayeva Nilufar	145
36.	МАЬНАВИЯТ ИНСОННИ КОМИЛЛИККА ЕТАКЛАЙДИ Сайдова Мохира Расуловна Авезова Диловар Салимовна	148
37.	KURASHCHILARNING JISMONIY SIFATLARINI TARBIYALASHNING PEDAGOGIK ASOSLARI Qodirov Salohidin Rashid o'g'li	152
38.	QOVUN GENOFONDI O'ZBEK XALQINING MILLIY BOYLIGI VA IFTIXORIDIR Ro'zieva Muxayyo Erkinovna	156
39.	O'ZBEKİSTON XUDUDLARIDA O`STIRILADIGAN KUNGABOQAR O`SIMLIGINING MORFOLOGIK BELGILARI Nurmetova Manzura	159
40.	İNGLİZ TİLİDA TEZ VA RAVON QAPIRISHNING 3 TA OSON YO'LI Dilbar Meliboyeva Nazarovna	162